

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

נא.

עין משפט נר מצוה

(א) [לעיל מט': ג.] (ג) [ישיר לל"ל וכו'] צרכות מב: ושבת נג. סג: שיעות מ. מה: חולין פ: עה: עו: וכו' צבילתות, א וצרי"ף וכו' וצבילתות אלא רב פפא, (ד) [ל"ל ר' יהודה], (ה) [לעיל מו:], (ו) [לעיל נ:], (ז) [נס], (ח) מכות ג: מכות פד., (ט) קדושין יט: לקמן דל: כמזות נג. צ"ב קס: [סוגיא דגיטין פד:].

משום הכי חזרו. שהם היו מוכרין ואינן נהינן בהרצנת זמן החזרה דר' טרפון שהרי אפי' לרצנן לעולם חזרתי: **אמאי חזרו.** לדידהו נמי מהני הרצנת זמן החזרה דאי טעו אינהו נדלדו זהו: **ורשמי.** קשורי משי שקורין צינדיל"ש: **קרי שיטא.** שואל צדמיהם ששה זוחים: **מבעל הבית.** תכשיטין וכלי תשמיש שלו חציצין עליו ואינו מוכרן אלא ציוקר והוה ליה כמפרש יודע אני שיש צו אונאה להמרינן לקמן אין לו עליו אונאה קר מלאמי צבילתות דרב אחאי (פ' בהר סי' קיג): **יפני נומים:** הוי מחילה. לאלתר דהוה ליה פחות משמות: **ואסעציה דגינא.** צדקי שיראה לתגר: **צדרייתא.** צדקי קצנזס העומדים לימכר: **ברתני' ר' יהודה אומר** אין אונאה לתגר. לקמיה מפרש לה: **מי שהוטל עליו.** מי שנמאנה: **סן לי מעוסי.** אם נמאנה לוקח: **גב' דאי כפז רחמנא מוכר.** שהוא מוחרה צבל מונו: **דקים** ליה צוציפיה. כמה נתן זה וצמוד הוא עושה: **וצנס קניט.** אם לקחת חפץ המתקיים שכן הוא אלך שלח הוצאת המעות צילחה והרי הוא מתקיים לך: **וצני אוביד.** מכרת חפץ שלך הרי אמה נפסד שיכלו המעות צילחה: **ספסר.** קונה ומוכר מיד תמיד: **מידע ידע** וצניפיה כמה שויה. שהרי לא שהה בין קנייתה למכירתה: **שאפי' פחות מכדי אונאה חוזר.** אם נמאנה דחייזו תלוין צכך ואלך לו שיחזור: **פינא כווסיה דרב נחמן.** דלפ"י צכדי אונאה אינו חוזר צו ואין מחזירין לו אונאה מדתלי טעמא מפני שהוא צכדי כגון ספסר: **קסני רלה.** דידו על העליונה: **צרייתא.** צדריני נתן: **לא קסני רלה.** אלא על כרחו קנה ומחזיר לו אונאה: **מסני' קסני לוקח.** היכא דנמאנה לוקח קסני דידו על העליונה כדקמי ידן: **לי מעוסי:** צרייתא. צר' יהודה הנשיא: **קסני מוכר.** דהיכא דנמאנה מוכר הוא דידו על העליונה אכל אם נמאנה לוקח לא: **אונאה זו.** משתנינו זו: **וסני נמי צדרייתא.** צר' נתן רלה. וצלוקח ומוכר הוא דפלגי: **דיקא נמי.** דמתניתין צמוכר נמי ס"ל הכי ומפרש ללוקח ולא פירש למוכר: **לימא רב דאמר רב' מאיר.** דלמך מתנה על מה שכתוב צמורה תנאו צטל אפי' צדצר צצממון: **ר' יהודה אומר צדצר צצממון.** כגון שאר וכסות ניתן למחילה והרי מחלה אכל עונה שהיא צער הגוף לא ניתן למחילה: **מי**

והתנן בשם שאונאה להדיוט כך אונאה לתגר. פירוש לאפוקי מר' יהודה דלמך תגר אין לו אונאה כשמוכר צוול לפי שהוא צקי ואחולי אחיל ליה והאי דוצני' הכי משום דלמךמיה ליה וצנימא אחרייתו כדלמרי' צצמוך והשתא פריך שפיר דע"כ מיירי צהדיוט מוכר מדתלי תגר צהדיוט דטעמא דידע ומחיל לא שייך אלא צמוכר וכו' ומנ"ל דמיירי צהדיוט שמוכר ציוקר ונמאנה לוקח דילמא מיירי צהדיוט שמוכר צוול ונמאנה דהשתא הוי דומיא לתגר וי"ל דלונאה משמע צכל ענין צין שהוא מנאנה צין שהוא מנאנה: **הכא**

כך אמר ליה הא שהאי לי יותר מכדי שאראה לתגר או לקרובי שדריה לקמיה (ב) דרב נחמן א"ל לא שנו אלא לוקח אבל מוכר לעולם חוזר מאי טעמא לוקח מקחו בידו כל היכא דאזיל מחוי ליה ואמרי ליה אי טעה אי לא טעה מוכר דלא נקט מקחיה בידיה עד דמיתרמי ליה וצנימא כוצנימיה וידע אי טעה (ב) ואי לא טעה ההוא גברא דהוה נקט ורשכי לזבוגי קרי שיתא ושוויא חמשא ואי הווי יהבי ליה חמשא ופלגא הוה שקיל אתא ההוא גברא ואמר אי יהיבנא ליה חמשא ופלגא הוויא מחילה אתן ליה שיתא ואתבעיה לדינא אתא לקמיה דרבא א"ל לא שנו אלא בלוקח מן התגר א"בל בלוקח מבעל הבית אין לו עליו אונאה ההוא גברא דהוה נקט כיפי לזבוגי קרי שתין ושווי חמשיין ואי הווי יהבי ליה חמשיין וחמשא הוויא מחילה אתן ליה שיתין ואתבעיה לדינא אתא לקמיה דרב חסדא א"ל לא שנו אלא בלוקח מן התגר אבל בלוקח מן בעל הבית אין לו עליו אונאה א"ל רב דימי (ב) ישר וכן אמר רבי אלעזר ישר והא אגן תגן בשם שאונאה להדיוט כך אונאה לתגר מאן הדיוט לאו בעל הבית אמר (ב) רב חסדא בצדרייתא אבל מאני תשמישתיה דיקירי עליה לא מזבין להו אי לאו בדמי יתירי: **ברתני' צ** אחד הלוקח ואחד המוכר יש להן אונאה צכשם שאונאה להדיוט כך אונאה לתגר (ב) ורבי יהודה אומר אין אונאה לתגר מי שהוטל עליו ידו על העליונה רצה אומר לו תן לי מעותי או תן לי מה שאניתני: **גב' מנהני מילי דת"ר** (ב) וכו' תמכרו ממוכר לעמיתך אל תונו אין לי אלא שנתאנה לוקח נתאנה מוכר מנין תלמוד לומר או קנה אל תונו ואיצטרך למכתב לוקח ואיצטרך למכתב מוכר דאי כתב רחמנא מוכר משום דקים ליה צובינתיה אבל לוקח דלא קים ליה צובינתיה אימא לא אוהריה רחמנא בלא תונו ואי כתב רחמנא לוקח משום דקא קני דאמרי אינשי צבנית קנית אבל מוכר דאבודי קא מוכיד דאמרי אינשי זבין אוביד אימא לא אוהריה רחמנא בלא תונו צריכא: רבי יהודה אומר אין אונאה לתגר: משום שהוא תגר אין לו אונאה אמר רב נחמן אמר רב בתגר ספסר שנו מאי טעמא מידע ידע וצנימיה כמה שויה ואחולי אחיל גביה והאי דזבנא הכי משום דאתרמיא ליה וצנימא אחרייתו והשתא מיהא קא הדר ביה רב אשי אמר מאי אין לתגר אונאה אינו בתורת אונאה שאפילו פחות מכדי אונאה חוזר תניא כוותיה דרב נחמן רבי יהודה אומר תגר אין לו אונאה מפני שהוא בקי: מי שהוטל עליו ידו על העליונה וכו': מני מתניתין לא רבי נתן ולא רבי יהודה הנשיא אי (ב) רבי נתן מתניתין קתני רצה וברייתא לא קתני רצה אי רבי יהודה הנשיא מתניתין קתני לוקח ברייתא קתני (ב) מוכר (סימן ז"ב ר"ש) אמר רבי אלעזר אונאה זו (ב) איני יודע מי שנאה רבה אמר לעולם רבי נתן היא ותני נמי בברייתא רצה רבא אמר לעולם ר' יהודה הנשיא היא ומאי דשייר במתניתין קא מפרש בברייתא אמר רב אשי דיקא נמי דקתני אחד הלוקח ואחד המוכר ומפרש ליה ללוקח שמע מינה שיוריה שיוריה למוכר שמע מינה (ב) איתמר האומר לחבירו על מנת שאין לך אונאה ואונאה ושמואל אמר אין לו עליו אונאה לימא רב דאמר כרבי מאיר ושמואל דאמר כרבי יהודה דתניא (ב) האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך שאר כסות ועונה הרי זו מקודשת ותנאו אמר ר' יהודה התם אלא דידעה וקא מחלה

אבל

כסות ועונה הרי זו מקודשת ותנאו בטל וכו'. אמר רב אנא דאמרי אפי' לר' יהודה עד כאן לא אמר ר'

תורה אור השלם

1 וכן תמכרו ממוכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו. ויקרא כה יד

הגהות הב"ח

(א) וכו' טעה אי כ"ל וכו' ו' ממק:

גליון הש"ס

גב' איני יודע מי שנאה יבמות דף כ' ע"ב וט"ז:

לעזר רש"י

ביבדיל"ש. חגורה, רצועה, פס המשמש לחבישה.

רבינו הגנאל

מקח עד כדי שיראהו לבקאים ומוכר לעולם חוזר. ומעשה הדתה גברא דהוה נקט ורשכי לזבוגי וכו' פי' ורשכי מרגליות. וההוא דהוה נקט כיפי פי' כיפי סוביטין דינש שוה. ובה רוב חסדא שתיין שוין כי זה ששנו בברייתא שתות קנה ומחזיר אונאה בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית מכיל ביהו אין לו לקונה מפני אונאה כלומר אין יכול הלוקח לטעון על בעל הבית שמכר מכיל תשמישו ולומר לו תן לי מה שאניתני דאמרי' מני עליה ואי לאו הווי יהבי ליה דמי יתירי לא הוה מוכרין להו. מהא שמעינן קתני תיר עובדי עובדא דורשכי ועובדא דכיפי דידעו מקמי דליבון להו דאית בהו אונאה וצנימיה ובתרי הכי קמו על המוכר (ושענו) טענתיהו טענה ולא דחאק אלא מפני שקנו מבעל הבית ולא יכלי למימר להו דיעיתו ומחליתו אלא אם ירש לו שחפץ זה אינו שוה את הדמים הללו ורצה וקיבל אין לו לחזור והוא הדין למוכר והני מילי בכדי שיראה לתגר או לקרובו בלבד. והני מילי בבעל הבית המוכר מכיל תשמישו אבל בעל הבית המוכר דברים העשויין לסחורה יש להן אונאה. רב יהודה אומר אין לתגר אונאה. אמר רב נחמן

סג א מיי' פי"ב מהל' מרכה ה"ל צ סגנ לאון קע טו"ש"ע ח"מ ס"י רכז סעי' נג: ע ב מיי' שם פי"ב ה"ל א סגנ שם טו"ש"ע ח"מ שם סעי' א וסעי' ב: עא ד מיי' שם ה"ל ח סגנ שם טו"ש"ע שם סעי' טו"ש"ע: עב ד מיי' שם פי"ג ה"ל ג ועי' שם טו"ש"ע שם סעי' כא: עג ה מיי' פי"ב מהל' אישות ה"ל ט ופ"ו שם ה"ל ט זין סגנ עשין מנח טו"ש"ע אה"ע ס"י לה סעי' ה וס"י סט סעי' ו:

מוסף רש"י

על מנת שאין לך עלי אונאה. על מנת שאין לך עלי דין אונאה למוכר לך חפץ זה רב אמר יש לו עליו אונאה. דמנהה על של מוכר הוא אל מונו (בבבבות 99). על מנת שאין לך עלי שאר מונו. ועונה. משמע. הרי זו מקודשת ותנאו בטל. לדין חסדא מנהה על מה שכתוב צמורה וכו' קדושי המטעה מעשה והתנאי כמנן ללימיה. דמנעשה ללא מחיל דמי (רשב"ם ב"ב כבז). בדבר שבממונן. שאר וכסות (בבבבות 11) דענין למחילה הוי מחיל קיים אכל עונה דלעילא דנופח הוא ליה לחיובי למחילה (קדושין 10) עונת תשמיש מלה היא ועלמא דנופח הוא (רשב"ם ב"ב כבז). תנאו קיים. מקדושין קדושין ויש לה עליו עונה אכל לא שאר וכסות (שם).

רבינו הגנאל (המשך)

אמר רב תגר ספסר שנינו תניא כוותיה ר' יהודה אומר תגר אין לו אונאה מפני שהוא בקי. פי' אמרי' ידע ומחל משום דאתרמי ליה וצנימא אחרייתו ובעי למיבונה: **מתני'** אחד הלוקח ואחד המוכר יש להן אונאה. ת"ד וכי תמכרו ממוכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך. וכי תמכרו ממוכר אל תונו אין לי אלא שנתאנה לוקח נתאנה מוכר מנין ת"ל או קנה ואיצטרך וכו' ופשוטה היא. מי שהוטל עליו ידו על העליונה כר' איתמר על מנת שאין לך עלי אונאה רב אמר יש לו עליו אונאה ושמואל אמר אין לו עליו אונאה. לימא רב דאמר כר' מאיר דסבר כל המתנה על מה שכתוב בחורה תנאו בטל. ושמואל דאמר כר' יהודה דאמר בדבר שבממונן תנאו קיים. דתניא האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי שאר

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

הבא מי ידע דמחיל. וצ"פ הכותב (כמונת דף פד. ושם ד"ה וסבר) דפסיק רב אס מתה אינו יורשה ופריך וסבר רב תנאו קיים והאמר רב יש לו עליו אונאה התם נמי לא ידע שמות אשמו קודם שימות וא"ת צ"פ אע"פ (שם דף נ. ושם) דפריך טעמא דצכתב הא על פה אינה יכולה למחול לכחצה והא סבר ר' יהודה דצמתון תנאו קיים ולישני דכחצה לא ידע דמחלה דאימור היא תמות קודם וי"ל דהתם פריך לשמואל דלא מפליג א"י פריך לנציי דלמר בצמון מחוורתא רב דלמר כר"מ א"י כיון דקלה צעניו להוליא ידעה ומחלה: **אבל הבא מי יימר דקעקר.** וצ"פ דמכות (דף ג. ושם ד"ה ושמואל) דפריך לשמואל מאונאה לשציעת התם דצציעת נמי לא ידע דקעקר דאימר יפרע לו קודם שציעת:

רבינו הגנאל

יהודה אלא דידעה שכבר הודיעה על מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה ותפרצית וקא מחלה אבל גבי אונאה מי הודיעה דאית ביה אונאה ומחל בהא אפי' ר' יהודה מודה דתנאי כי האי גונא בטל הוא. אי הכי הא דתנאי הנשוא והנותן באמנה והאומר לחבירו על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה לרב דאמר אפי' ר' יהודה כי האי גונא תנאו בטל סבירא ליה הא מני. ופריך רבא כי קאמר רב בסתם אבל במפרש כי האי דתנאי מוכר שאמר ללוקח חפץ זה שאני מוכר לך בל"ק וזו יודע אני בו שאינו שוה אלא ק' על מנת שאין לך עלי אונאה וכן לוקח שאמר למוכר חפץ זה שאני קונה ממך ב'ק' יודע ששוה ק' על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה אפי' רב מודה דבמפרש כי האי גונא אין לו עליו אונאה והתא מתניתא דתנאי הנשוא והנותן באמנה במפרש היא לפיכך אין לו עליו אונאה אבל אם אמר על מנת שאין בו אונאה. הרי יש בו אונאה. וקימא לן כרב באיסורי ואונאה איסורא היא. ת"ד הנשוא והנותן באמנה הרי זה לא יחשב את הרע באמנה (או זה) [וזה] באמנה או זה (או זה) [וזה] בשוה. ונותן לו שכר כחף וכו': (השאר חסר תכל ע"ד אבדיו)

מי ידע. דאיכא אונאה הוא סבור דאין בו אונאה: **דודאי עקר.** צענת המנאי עוקר דברי תורה שהטילה עליו שאר כסות ועונה וזה עוקר החובה מעליו ואפי' הוא נותן לאחר זמן מתנה צעלמא הוא: **אזל הגא מי יימר דעקר.** שמה לא יהא בו אונאה: **אין לו עליו אונאה.** כדפרישית דמי יימר דעקר: **שאין בו אונאה.** אס אמר לו צלשון זה אין זה לשון מחילת אונאה אלא לשון מציעת אונאה דע"מ שאין בו אונאה אמר והרי יש בו ומקח טעות נמי הוא ואס רבה לחזור חוזר לגמרי: **הנושא ונותן צאמנה.** מכור צמה שמוכל ותן לי המעות לזמן פלוני והני סוכך עליך ונותן לו שכר טרחה דללקמן: **אין לו עליו אונאה.** לומר יותר היה שזה ואס מכר זה צדמיס רביס אין זה יכול לומר לא חמן אלא דמיו: **מחורסא נוי.** ורב מוקי לה כרבי יהודה דאפי' היכא דלא ידע (א) ומחיל נמי אמר: **ספס.** ע"מ שאין לך עלי אונאה דלא ידע דניחול: **מפרש.** שפירש לו יודע אני שיש אונאה ואני מוכרו לך ע"מ שאין לך עלי אונאה דכחא אמר רבי יהודה דמתנה ותנאו קיים דדמי לשאר וכסות: **צמה דכריס אמוריס.** דיש אונאה ליה על זה: **צפסס.** מכר: **אזל צמפרש.** כגון מוכר כו': **הנושא ונותן צאמנה נוי.** כדפרישית: **הרי זה לא יחשוב לו אס הרע צאמנה ואס היפה צשוה.** להיות לו המתנת מעות היפה בשכר טרחה. כגון היה לו שני יינוט יפה שיש לו עליו קופליס ולקחמו צצת אחת והרע שאינו נמכר אלא צחנות לא יאמר לו הרי לך יפה צשוויו ע"מ שמתכור לי הרע צחנות כמה שמוכל ולכשימכר תן לי מעות שניסס ופוטרי עלמנו צצמתנת מעות של דמי היפה מלתת שכר טרחה על הרע והוי כרביס: **אלא או וזה צאמנה.** וימן לו כדרך הנותן צאמנה ששכר קלוצ היה להס

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה מחוורתא וכו' דמחיל נמי:

מוסף רש"י

דודאי קא עקר. שהרי מפר לה קדושין והרי היא אשמו להמחייב בבטל, ובי אמיני על מנת שלא יתחייב הוה ליה עוקר (גיטין פד.). על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה. שהמתנה על מה שמוכר בחובה תנאו קיים, ואס אמר לו על מנת שאין בו אונאה, אין זה אלא הוא התנה עמו שאינו רואים צמיס זה, והרי אנו מודה שמחיל דיש לו עליו אונאה (מכות ג.).

דמפרש לקמן ארבעה למאה: **או זה וזה צשוה.** והשכר יהא של מקבל: **ונותן לו שכר כחף שכר גמל.** אס נתן צאמנה כשיצואו לחצוון ינכה לו שכר כחף המוליכו מציתו לחנות ואס הוורך לגמליס נותן לו שכר גמל: **צדדווי.** מוכרי בגדי קנבוס ששכר קלוצ להס ליתן ארבעה למאה למי שטורח צמכירתן: **בתני' כמה תהא סלע חסירה.** מטבע היואל ותמיד הוא שזוק וחסר כמה מחסר ואס הוליא לא תהא אונאה: **ד' איסרין.** כלע: **איסר לדינר.** והוא אחד מכ"ד צו ד' מעה כסף דינר מעה שני פונדיוניס פונדיון שני איסרין. וצגמ"א מפרש מאי שנה דגבי שאר סחורה אמרי' שותת וכלן יש אמוריס כן ויש אמוריס כן: **ארבעה פונדיוניס.** אחד משניס עשר: שמונה

נקט דאותו שאמר ע"מ שאין לך עלי אונאה רגיל לומר (א) איני יודע שאינו שוה כו' אע"פ שאינו יודע אס אמר אמת ואחיא אפילו כר"מ דלא ידע דקעקר: **לא יחשב את הרע באמנה.** פי' רש"י שנותן לו את הרע ומאמין לו כשימכרוו צחנות כמו שיוכל שישלם לו את היפה צשוה כמו ששוה עכשיו למכרו מיד וממתין לו מעות היפה עד שימכור הרע בצציל שטורח לו למכור הרע צחנות צצעט מעט וחיה רביית וקשה דצ' אחיה נשך (לקמן דף סה.) ה"ל לאחוי ולא הכא ותו דצמוספתא (פ"ג) מתינא לגבי אונאה ועוד שכבר נתן לו שכרו משמע שמקודם כבר היה לו שכרו ונראה כפי' ר"ח שקנה י' דכריס צ' דינריס ה' היפין שוה כל אחד דינר וחאי וחמשה הרעיס אינן שויס כל אחד כ"א חצי דינר וזה א"ל אני מאמין כמה נתת עליהס ואתן לך מעט יותר להרויח לא יחשב לו הרע דינר דינר כמו שקנה והיפה דינר וחאי כמו ששוה שהרי לא נתן לו על הרע דינר אלא בצציל שגס היפיס נתן לו צדינר דינר והוי אונאה אלא אז זה וזה צאמנה פירוש אס ימכרס כולס יחד יחשב כולס דינר אז זה וזה צשויס אס ימכור רעיס לצדס יחשב כל אחד ואחד צחאי דינר ואס ימכור יפיס לצדס יחשב כל אחד צדינר וחאי וגס יחשב שכר כחף כו' שכר עלמנו אינו נוטל שכבר נתן לו שכרו פי' המוכר הראשון שקנאס תחלה ממנו:

איסר דדינר. וא"ת והאמר רבא (לקמן דף נ. ושם) כל דבר שבמדה ושבמנין ושבמשקל אפי' פחות מכדי אונאה חוזר וי"ל דהכא צחורת מטבע נתנו ולא צחורת משקל: **שני פונדיוניס דדינר.** והא דלא אמר מעה לדינר משום דרבי יהודה נקט פונדיון קאמר איהו שני פונדיוניס וא"ת תקשה לרב דלמר שותת מקח שנינו ולא שותת מעות דהכא לר' שמעון אס מכר סלע שוה כ' מעות צכ"ד הוי אונאה והיינו שוה ה' צ' דהוי לרב ציטול מקח וצגמ"א מוקי מתני' דלעיל כר' שמעון ואפי' לשמואל דלמר שותת מעות שנינו תקשה דצחנות מקח מודה דהוי נמי אונאה וה"ק צ' פונדיונות לדינר הוי אונאה אזל צ' פונדיונות פחות פרוטה הוי מחילה אע"ג דלכתי הוי שותת מקח וי"ל דמייירי שמכר לו טלית שוה כ"ד מעות צסלע ונתן לו סלע שחסר ד' מעות דהיינו שותת מקח מיהו לעיל פי' טעם דמ"ד שותת מקח לפי שהאונאה והטעות תלוי צחפך שרריך שומא ולא צחנות והכא הטעות והאונאה הוי צסלע: תנא

אונאה ונראה דנושא ונותן צאמנה היינו שמתנינו צכמה קנה ונותן לו כך ויותר מעט והשתא שייך שפיר אין עליו אונאה: **במה דברים אמורים בסתם.** ר"ח פסק כרב דהלכתא כרב צאיסורי' תימה דהא לא מפליג אס מותר לעשות כן אלא פליגי אס חייב להחזיר האונאה והלכה כשמואל צדיני וצשאלמות דרב אחאי פרשט צבה קיני' פוסק כרב משום דרבן צרייתא קאי כוותיה דמפליג צין סתם למפרש ואחיא לדידיה שפיר כר' יהודה אזל לשמואל לא מתוקמא לא כר"מ ולא כרבי יהודה וריצין פי' דלשמואל הכי פירושא דצרייתא צד"א צצתס פי' שלא אמר ע"מ אזל מפרש ע"מ שאין לך עלי אונאה נעשה כלאומר יודע אני שאינו שוה כו' ואחיא כרבי יהודה אי נמי וי"ל אורחא דמילתא נקט דאותו שאמר ע"מ שאין לך עלי אונאה רגיל לומר (א) איני יודע שאינו שוה כו' אע"פ שאינו יודע אס אמר אמת ואחיא אפילו כר"מ דלא ידע דקעקר: **לא יחשב את הרע באמנה.** פי' רש"י שנותן לו את הרע ומאמין לו כשימכרוו צחנות כמו שיוכל שישלם לו את היפה צשוה כמו ששוה עכשיו למכרו מיד וממתין לו מעות היפה עד שימכור הרע בצציל שטורח לו למכור הרע צחנות צצעט מעט וחיה רביית וקשה דצ' אחיה נשך (לקמן דף סה.) ה"ל לאחוי ולא הכא ותו דצמוספתא (פ"ג) מתינא לגבי אונאה ועוד שכבר נתן לו שכרו משמע שמקודם כבר היה לו שכרו ונראה כפי' ר"ח שקנה י' דכריס צ' דינריס ה' היפין שוה כל אחד דינר וחאי וחמשה הרעיס אינן שויס כל אחד כ"א חצי דינר וזה א"ל אני מאמין כמה נתת עליהס ואתן לך מעט יותר להרויח לא יחשב לו הרע דינר דינר כמו שקנה והיפה דינר וחאי כמו ששוה שהרי לא נתן לו על הרע דינר אלא בצציל שגס היפיס נתן לו צדינר דינר והוי אונאה אלא אז זה וזה צאמנה פירוש אס ימכרס כולס יחד יחשב כולס דינר אז זה וזה צשויס אס ימכור רעיס לצדס יחשב כל אחד ואחד צחאי דינר ואס ימכור יפיס לצדס יחשב כל אחד צדינר וחאי וגס יחשב שכר כחף כו' שכר עלמנו אינו נוטל שכבר נתן לו שכרו פי' המוכר הראשון שקנאס תחלה ממנו:

אונאה ונראה דנושא ונותן צאמנה היינו שמתנינו צכמה קנה ונותן לו כך ויותר מעט והשתא שייך שפיר אין עליו אונאה: **במה דברים אמורים בסתם.** ר"ח פסק כרב דהלכתא כרב צאיסורי' תימה דהא לא מפליג אס מותר לעשות כן אלא פליגי אס חייב להחזיר האונאה והלכה כשמואל צדיני וצשאלמות דרב אחאי פרשט צבה קיני' פוסק כרב משום דרבן צרייתא קאי כוותיה דמפליג צין סתם למפרש ואחיא לדידיה שפיר כר' יהודה אזל לשמואל לא מתוקמא לא כר"מ ולא כרבי יהודה וריצין פי' דלשמואל הכי פירושא דצרייתא צד"א צצתס פי' שלא אמר ע"מ אזל מפרש ע"מ שאין לך עלי אונאה נעשה כלאומר יודע אני שאינו שוה כו' ואחיא כרבי יהודה אי נמי וי"ל אורחא דמילתא נקט דאותו שאמר ע"מ שאין לך עלי אונאה רגיל לומר (א) איני יודע שאינו שוה כו' אע"פ שאינו יודע אס אמר אמת ואחיא אפילו כר"מ דלא ידע דקעקר: **לא יחשב את הרע באמנה.** פי' רש"י שנותן לו את הרע ומאמין לו כשימכרוו צחנות כמו שיוכל שישלם לו את היפה צשוה כמו ששוה עכשיו למכרו מיד וממתין לו מעות היפה עד שימכור הרע בצציל שטורח לו למכור הרע צחנות צצעט מעט וחיה רביית וקשה דצ' אחיה נשך (לקמן דף סה.) ה"ל לאחוי ולא הכא ותו דצמוספתא (פ"ג) מתינא לגבי אונאה ועוד שכבר נתן לו שכרו משמע שמקודם כבר היה לו שכרו ונראה כפי' ר"ח שקנה י' דכריס צ' דינריס ה' היפין שוה כל אחד דינר וחאי וחמשה הרעיס אינן שויס כל אחד כ"א חצי דינר וזה א"ל אני מאמין כמה נתת עליהס ואתן לך מעט יותר להרויח לא יחשב לו הרע דינר דינר כמו שקנה והיפה דינר וחאי כמו ששוה שהרי לא נתן לו על הרע דינר אלא בצציל שגס היפיס נתן לו צדינר דינר והוי אונאה אלא אז זה וזה צאמנה פירוש אס ימכרס כולס יחד יחשב כולס דינר אז זה וזה צשויס אס ימכור רעיס לצדס יחשב כל אחד ואחד צחאי דינר ואס ימכור יפיס לצדס יחשב כל אחד צדינר וחאי וגס יחשב שכר כחף כו' שכר עלמנו אינו נוטל שכבר נתן לו שכרו פי' המוכר הראשון שקנאס תחלה ממנו: